

TRƯỜNG THCS NGUYỄN HUỆ TỔ SỬ-ĐỊA-GDCD

HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC TẠI NHÀ

MÔN: ĐỊA LÍ 7

Tên Chủ đề/ Bài học

Bài 7: MÔI TRƯỜNG NHIỆT ĐỚI GIÓ MÙA

Lưu ý: Học sinh đọc tài liệu , chép nội dung kết luận vào vở .

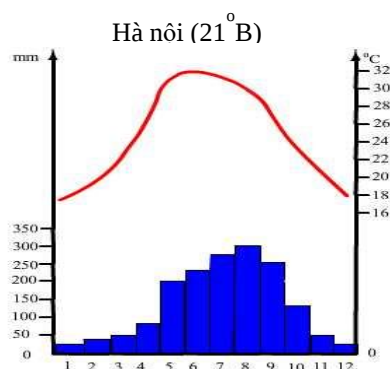
I. Hoạt động tìm hiểu kiến thức mới

1. Khí hậu:

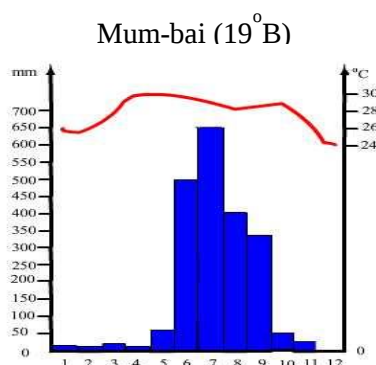
HS xác định vị trí của môi trường nhiệt đới gió mùa?

- Toàn bộ môi trường nhiệt đới gió mùa của đới nóng nằm trong 2 khu vực Nam Á và Đông Nam Á. Việt Nam là quốc gia nằm trong khu vực gió mùa điển hình này

HS phân tích biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của Hà Nội và Mumbai

Biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của Hà Nội

Biểu đồ nhiệt độ và lượng mưa của Mum-bai (Ấn Độ)

Môi trường nhiệt đới gió mùa có những biến đổi thất thường vì : có những năm, những thời điểm khí hậu không theo quy luật, gây khó khăn cho sản xuất và đời sống. Ví dụ : Ở nước ta, có năm mưa đến sớm, có năm đến muộn và lượng mưa có năm ít, có năm nhiều nên dễ gây hạn hán, lũ lụt.

Kết luận:

- Đông Nam Á và Nam Á là các khu vực điển hình của môi trường nhiệt đới gió mùa hoạt động.
- Đặc điểm cơ bản: Nhiệt độ và lượng mưa thay đổi theo mùa gió;

- Nhiệt độ trung bình năm $> 20^{\circ}\text{C}$
- Biên Độ $T^0 : 8^{\circ}\text{C}$
- Lượng mưa $T_b > 1500\text{mm}$
- Thời tiết diễn biến thất thường.

2. Các đặc điểm khác của môi trường:

Khí hậu và thiên nhiên nhiệt đới gió mùa có thuận lợi và khó khăn gì?

Kết luận:

- Gió mùa có ảnh hưởng tới cảnh sắc thiên nhiên và con người.
- Là môi trường đa dạng, phong phú nhất đới nóng.
- Nam Á và Đông Nam Á là những khu vực thích hợp cho việc trồng cây lương thực và cây công nghiệp.
- Đây là nơi sớm tập trung đông dân trên thế giới.

II. củng cố:

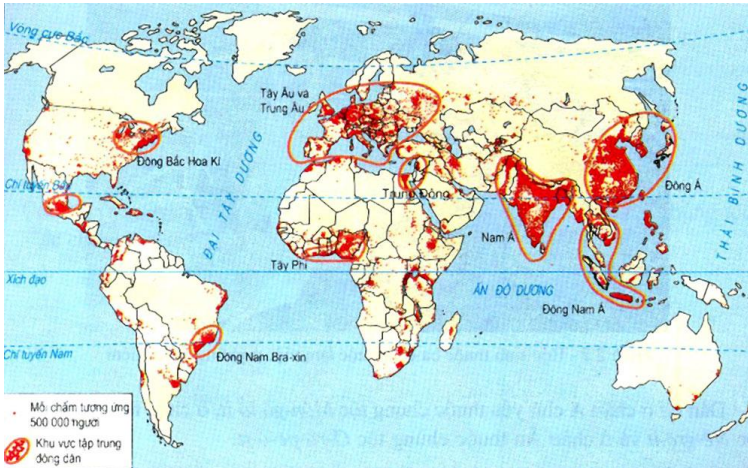
HS so sánh khí hậu môi trường xích đạo ẩm, môi trường nhiệt đới và môi trường nhiệt đới gió mùa qua bảng sau:

Môi trường	Vị trí	Đặc điểm	Các Đặc điểm khác
Môi trường xích đạo ẩm			
Môi trường nhiệt đới			
Môi trường nhiệt đới gió mùa			

Bài 10: DÂN SỐ VÀ SỨC ÉP DÂN SỐ TỚI TÀI NGUYÊN, MÔI TRƯỜNG Ở ĐỚI NÓNG

I. Hoạt động tìm hiểu kiến thức

1. Dân số:

Hs quan sát lược đồ phân bố dân cư thế giới kết hợp đọc mục 1 Sgk/ 33, cho biết dân cư tập trung đông nhất ở đới nào?

Dân cư đới nóng phân bố tập trung nhất ở những khu vực nào?

Với số dân như vậy sẽ có ảnh hưởng như thế nào tới tài nguyên, môi trường ở đây?

→ Trong khi nền kinh tế hiện nay còn chậm phát triển thì 2 đặc điểm trên của dân số sẽ gây sức ép nặng nề cho việc cải tạo đời sống người dân và cho tài nguyên môi trường.

Kết luận:

- 50% dân số thế giới sống ở đới nóng tập trung ở một số khu vực: Đông Nam Á, Nam Á, Tây Phi, ĐN Braxin
- Gia tăng tự nhiên nhanh và bùng nổ dân số tác động xấu tới tài nguyên và môi trường

2. Sức ép của dân số tới tài nguyên môi trường:

Phân tích biểu đồ H10.1?

Vì sao cả dân số và lương thực đều gia tăng mà bình quân lương thực theo đầu người lại giảm xuống?

Cho biết những tác dụng tiêu cực của dân số đến môi trường.

Kết luận:

* Sức ép:

- Làm cho tài nguyên thiên nhiên bị cạn kiệt, suy giảm, diện tích rừng ngày càng thu hẹp, đất bạc màu, khoáng sản cạn kiệt, thiếu nước sạch...
- Chất lượng cuộc sống của người dân thấp.

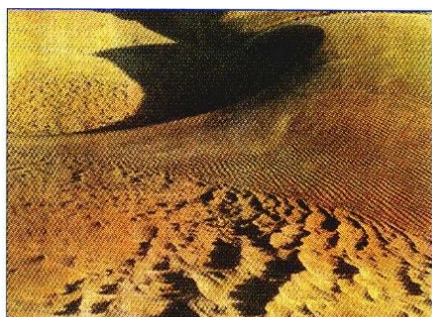
* Biện pháp:

- Giảm tỉ lệ gia tăng dân số;
- Phát triển kinh tế;
- Nâng cao đời sống của dân sẽ có tác động tích cực tới tài nguyên và môi trường.

Bài 12: THỰC HÀNH NHẬN BIẾT ĐẶC ĐIỂM MÔI TRƯỜNG ĐỐI NÓNG

Nhận biết các kiểu môi trường qua ảnh:

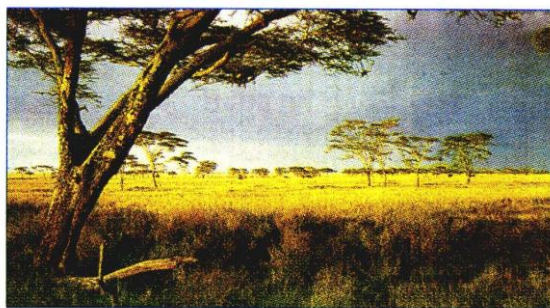
HS quan sát mô tả ảnh A, B, C xác định ảnh thuộc môi trường nào?

A. Xa-ha-ra

C - Bắc Công-gô

B - Công viên quốc gia Se-ra-gat (Tan-da-ni-a)

		A (Xahara)	B. Công viên Seragat	C. Biển Công gô
Chủ đề ảnh		- Những nền cát lượn sóng mênh mông dưới nắng chói. - Không có Đ-TV	- Đồng cỏ, cây cao xen lẫn - Phía xa là rừng hành lang.	- Rừng rậm nhiều tầng xanh tốt. phát triển bên bờ sông.
Đặc điểm môi trường	Cây cỏ	- Không có	- Nhiều cây cỏ	- Nhiều cây rậm, tầng tán
	Đất đai	- Bị cát che phủ	- khô cằn	- Màu mỡ
	Nguồn nước	- Cạn kiệt	- ít	- Dồi dào

	Đặc điểm khác	- Là hoang mạc nhiệt đới lớn nhất TĐ. - Có đường CTB đi qua nên khô hạn, KH khắc nghiệt	Xa van là thảm TV tiêu biểu của môi trường phát triển. - Nắng nóng, mưa theo mùa.	Cq của môi trường nóng quanh năm, mưa nhiều quanh năm, vùng XD.
Tên môi trường		- Môi trường hoang mạc	- Môi trường nhiệt đới	- Môi trường xích đạo, ẩm

Bài 13: MÔI TRƯỜNG ĐỐI ÔN HÒA

I. Hoạt động tìm hiểu kiến thức mới

HS quan sát H13.1 Sgk/43, xác định vị trí đới ôn hòa? So sánh diện tích của đới ở cả 2 bán cầu?

Kết luận:

*** Vị trí:**

- Nằm giữa đới nóng và đới lạnh, khoảng từ chí tuyến đến vòng cực ở cả 2 bán cầu.
- Phần lớn diện tích đất nổi của đới tập trung ở bán cầu Bắc.

1. Khí hậu:

HS đọc mục 1 Sgk/42, 43, kết hợp với hiểu biết của bản thân cho biết khí hậu đới ôn hòa có đặc điểm gì?

Hãy phân tích BSL ở Sgk để thấy tính chất trung gian của khí hậu đới ôn hòa?

+ Nhiệt độ: TB năm 10°C (giữa đới nóng 27°C và đới lạnh -1°C)

+ Lượng mưa: TB năm 676mm (giữa đới nóng 1931mm và đới lạnh 539mm).

? Những nguyên nhân gây ra thời tiết thất thường ở đới ôn hòa?

+ Do vị trí trung gian giữa đới nóng và đới lạnh nên đới ôn hòa chịu sự tác động của khối khí nóng từ vĩ độ thấp tràn lên và khối khí lạnh từ vĩ độ cao tràn xuống từng đợt đột ngột

+ Do vị trí trung gian giữa hải dương và lục địa nên gió Tây ôn đới mang không khí ẩm và ấm của dòng biển nóng chảy vào ven bờ làm thời tiết biến động, khí hậu có sự phân hóa giữa lục địa và đại dương.

Kết luận:

- Khí hậu mang tính chất trung gian giữa đới nóng và đới lạnh.

- Biểu hiện:

+ Khí hậu ôn hòa, mát mẻ;

+ Thời tiết diễn biến thất thường;

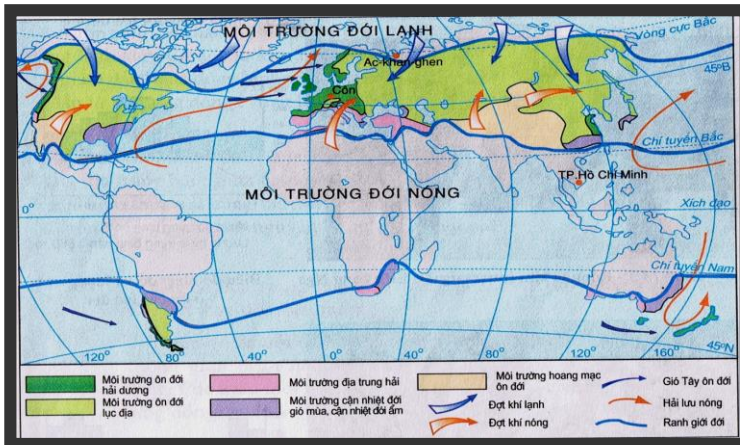
-Nguyên nhân:

+ Do vị trí trung gian giữa khối khí ẩm hải dương và khối khí khô lạnh lục địa.

+ Do vị trí trung gian giữa tác động của khối khí nóng ở chí tuyến, khối khí lạnh ở vùng cực lục địa.

2. Sự phân hóa của môi trường:

Hs đọc mục 2 Sgk/45, cho biết: môi trường ở đới ôn hòa có sự phân hóa như thế nào?

Nêu tên và xác định vị trí của các kiểu môi trường ở đới ôn hòa?

Nêu vai trò của dòng biển nóng và gió Tây ôn đới đối với khí hậu ở đới ôn hòa?

Kết luận:

- Môi trường phân hóa theo thời gian và không gian.

+ Phân hóa theo thời gian: Thiên nhiên thay đổi theo 4 mùa: xuân, hạ, thu, đông.

+ Phân hóa theo không gian:

. Môi trường phân hóa từ Bắc xuống Nam theo vĩ độ: rừng lá kim -> rừng hỗn giao -> thảo nguyên -> rừng cây bụi gai.

. Từ Tây sang Đông do tác động của dòng biển nóng và gió Tây ôn đới nên khí hậu mát mẻ, ẩm ướt hơn: rừng lá rộng -> rừng hỗn giao -> rừng lá kim.